

Gepensioneerden, let ook op uw zaak bij nieuw pensioenstelsel

Aart van den Brink

pensioenfondsbestuurder bij
CNV Vakmensen

Na het mislukken van de onderhandelingen over een nieuw pensioenstelsel toonden veel gepensioneerden zich teleurgesteld. Zij leven in de verwachting dat bij een mogelijk akkoord hun pensioen geïndexeerd zal worden. Maar de gevolgen van de voorstellen die op tafel lagen, zijn voor hen veel minder rooskleurig dan wordt gedacht.

Stel dat bij een nieuwe poging om het eens te worden over een nieuw stelsel die voorstellen weer op tafel komen – en dat is zeer denkbaar – hoe werkt dat nieuwe pensioenstelsel dan uit?

In dat stelsel hoeven pensioenfondsen veel minder hoge buffers aan te houden dan nu het geval is. Neem bijvoorbeeld het ABP. Dit grote pensioenfonds kent nu een dekkingsgraad van 104 procent. In het huidige systeem mag een fonds boven een dekkingsgraad van 110 procent de pensioenuitkeringen gedeeltelijk verhogen. Bij een dekkingsgraad van boven de 125 procent mag het volledige prijscompensatie geven.

Echter, in het nieuwe systeem hoeven fondsen geen hoge buffers meer aan te houden en worden pensioenen veel sneller verhoogd. Zo wordt boven een dekkingsgraad van 100 procent altijd geïndexeerd, maar bij een dekkings-

graad van onder de 100 procent altijd gekort. Zo mag het ABP bij een dekkingsgraad van 104 procent de pensioenen 0,4 procent verhogen (een tiende van het percentage boven de 100 procent), bij 95 procent worden zij met 0,5 procent gekort.

Daarnaast voorziet dat nieuwe stelsel in aanpassingen van de pensioenpremies. Het kabinet vindt dit nodig in verband met de veranderingen op de arbeidsmarkt, zoals de komst van veel zzp'ers. Het Centraal Planbureau heeft

Krijgen werkenden zonder hogere premiebetaling extra pensioen, dan zijn gepensioneerden de dupe

berekend dat die aanpassing van de premieheffing tot een schade in de pensioenopbouw voor werkende deelnemers leidt van 60 miljard euro. De bonden eisten in de onderhandelingen directe compensatie voor die schade. Het kabinet en de werkgevers waren niet van plan daar geld voor uit te trekken.

Schadevergoeding

Kabinet, werkgevers en vakbonden leggen de oplossing van dit probleem bij de pensioenfondsen. Die zouden de schadevergoeding voor hun rekening moeten nemen, zonder daar een cent extra premie voor te ontvangen.

Dat heeft direct negatieve gevolgen voor de dekkingsgraad, bij de meeste fondsen een daling met 5 tot 6 procent. ABP en Zorg en Welzijn zakken dan in de huidige situatie met hun dekkingsgraad onder de 100 procent. Voor de gepensioneerden leidt dit direct tot een korting op hun pensioen.

Met zo'n boodschap kunnen onderhandelaars natuurlijk niet thuiskomen. Er werd daarom een boekhoudkundige truc bedacht: een verhoging van de rekenrente naar het niveau dat in de rest van Europa wordt gebruikt. Met die hogere rekenrente zou de dekkingsgraad van het ABP naar zo'n 110 procent stijgen. Minus de compensatie van de schadevergoeding rest dan een dekkingsgraad van 104 tot 105 procent, waardoor de gepensioneerden er toch wat bij zouden krijgen.

De onderhandelaars vonden echter DNB op hun weg. Klaas Knot ging dwars voor deze truc liggen. Volkomen terecht. Als de huidige werkenden zonder hogere premiebetaling extra pensioen uit de pot ontvangen, dan zijn de gepensioneerden de dupe. Zij betalen voor een probleem op de arbeidsmarkt zonder dat ze daar zelf nog deel van uitmaken.

Willen het kabinet, werkgevers en vakbonden in een nieuw pensioenstelsel naar een andere manier van premieheffing, dan moeten ze de schade zelf voor hun rekening nemen. Afschuiven op de pensioenfondsen gaat ten koste van het pensioen van de gepensioneerden en die leveren al genoeg in.